Hoofdstuk 4: Waarde van de Special Theater Eenakter Road Show

THEATERMAKER TRUDIE LUTE:
"Als je een stuk maakt waarin een personage zit met een beperking, dan is het eigenlijk raar om die rol te laten spelen door een niet-beperkte acteur. Een acteur met een beperking zou dat zoveel beter en oprechter kunnen spelen. Natuurlijk, die speler heeft dan niet dezelfde opleiding als professionele acteurs, maar om jezelf te zijn heb je geen opleiding nodig."

De waarde van de Special Theater Eenakter Road Show is voor de verschillende partijen heel groot. Voor de spelers van de theatergroepen is het een kans om te werken met (bekende) professionals en om mee te doen aan een groot festival. Ze hebben naar de andere groepen kunnen kijken en in die zin collega's ontmoet.
Ook voor de begeleiders zijn de samenwerkingen en ontmoetingen zeer inspirerend geweest. Tijdens de coaching sessies hebben zij uitgebreid kunnen sparren met een ervaren theatermaker uit een ander veld, waardoor zij nieuwe inzichten in hun eigen werk hebben gekregen.

De professionals geven aan dat ze heel geïnspireerd zijn geraakt door het werken met deze doelgroep. Voornamelijk de passie waarmee de spelers theater maken en de oprechtheid die ze op toneel laten zien, heeft de professionals vaak diep geraakt.

Voor theaters en fondsen kan een project als de Special Theater Eenakter Road Show een opstap zijn naar een nog diverser en nog inclusiever beleid.

BRIAN PROOST, ACTEUR BIJ THEATER SPOTLIGHT

"We kunnen meer dan we denken en dat willen we ook aan het publiek laten zien."

4.1 Inzichten

Aan het begin van het project en tijdens de looptijd zijn de theatergroepen regelmatig bevraagd. De antwoorden geven inzicht in onder meer de ontwikkelwensen, inclusief werken en financiering.

Ontwikkelwensen

Bij de start van het project hebben de theatermakers uiteenlopende ontwikkelwensen ingevuld. Deze zijn grofweg onder te verdelen in drie categorieën:

- **A.** Ondersteuning bij aanvraag financiering, PR & marketing en werving spelers;
- **B.** Ondersteuning bij ontwikkeling van de theaterproductie (teksten en verhaallijn; gebruik van zang, beweging en vormgeving; en gebruik van techniek);
- **C.** Ondersteuning bij het begeleiden en ondersteunen van de spelers (alle spelers tot hun recht laten komen en in staat stellen hun rol zo goed mogelijk te spelen).

Bij de analyse van de ontwikkelwensen door Hogeschool Rotterdam vallen de volgende zaken op:

1. Sommige theatergroepen zijn gericht op het samen met de spelers ontwikkelen van ideeën voor de tekst c.q. het benutten van spontane teksten van de spelers, terwijl bij andere groepen de teksten zonder de spelers worden ontwikkeld.
2. Sommige groepen zijn gericht op zo min mogelijk tekst, terwijl andere groepen erop gericht zijn hoe zij hun spelers kunnen toerusten om met tekst om te gaan (onthouden van de tekst, verstaanbaar en hard genoeg praten).
3. Niemand vraagt ondersteuning ten behoeve van inclusieve samenwerking tussen acteurs met en zonder beperking. Dit is opvallend, omdat de meeste theatermakers wel aangeven hiermee bezig te zijn (zie hierna).
4. Meerdere theatermakers geven aan graag (voor korte tijd of langer) met professionals op diverse gebieden te willen samenwerken: choreograaf, elektrische gitaarspeler, schrijver, specialist op het gebied van belichting en projecties, filmer die stukjes kan komen filmen en bewerken tot geschikte filmpjes.

5. Diverse theatermakers geven aan behoefte te hebben aan ondersteuning bij het onder een breder publiek uitzetten van een voorstelling; sommigen geven hierbij expliciet aan dat het om een betalend publiek gaat. Eén theatermaker wil graag ondersteuning bij het vinden van scholen, om daar de productie te laten zien en hierover in gesprek te gaan.

Theatermakers die al samenwerken met mensen zonder beperking of reguliere organisaties doen dat op een of meer van de volgende manieren:

- Met professionele acteurs;
- Met een jongerentheater of amateur theatergroep;
- Met professionals of amateurs vanuit andere disciplines dan theater: koren, musici, choreograaf, dansdocenten, dansers, professionals op het gebied van beeldende kunst, etc.
- Door het laten meespelen van stagiaires (van theater-opleiding of zorgopleiding), vrijwilligers, (artistieke) begeleiders;
- Samen met Huis van de Wijk, Leger des Heils, etc. met verschillende doelgroepen (ouderen/kinderen/ bewoners, etc.);
- Met leerlingen, studenten en personeel (tijdens theaterworkshops op scholen);
- Samen met het publiek dat wordt uitgenodigd om mee te doen.

Op de vraag naar wensen op het gebied van inclusief werken antwoorden verschillende theatermakers dat zij graag inspiratie of ondersteuning zouden willen hebben op het gebied van film/ fotografie/editing en/of animatie/dans. Ook genoemd wordt les krijgen van professionals. Daarnaast wordt het gebrek aan tijd genoemd als knelpunt en als reden om niet bezig te zijn met inclusieve podiumkunst.

THEATERGROEP FLEXIBEL

In aanloop naar de Special Theater Eenakter Roadshow heeft Bureau HHM begin 2020 informatie opgehaald bij theatergroepen. In 2022 heeft Bureau HHM opnieuw informatie verzameld bij theatergroepen en bezoekers van de Eenakterdag(en).

Inclusieve podiumkunst

Bij inclusieve podiumkunst spelen mensen met en zonder beperking samen. Uit de uitvraag van 2020 bleek dat de ruime meerderheid van de theatergroepen (76%) al bezig is met inclusieve podiumkunst. In 2022 hebben we respondenten gevraagd naar de definitie en waarde van een inclusief theater. Respondenten geven aan dat inclusief theater voor hen betekent dat iedereen mee kan doen. Iedereen is even belangrijk en niemand wordt buitengesloten. Daarnaast wordt er vooral gekeken naar mogelijkheden, in plaats van beperkingen. Niemand is perfect, en dat mag gezien worden!

Inclusief theater is volgens respondenten van groot belang om iedereen te laten meedoen en erbij te laten horen. Een respondent zegt hierover: “Als er meer aandacht is voor bijzondere mensen, worden ze vanzelf minder bijzonder en meer gewoon.” Het geeft iedereen de kans om hun talent te laten zien en laat bezoekers voorbij de beperking kijken. Daarmee doe je ervaringen op die je de rest van je leven met je meedraagt.

Aanbod en financiering

In 2020 bleek dat naast toneel (98%) bijna de helft ook aan dans (49%) en muziek (44%) doet. De meeste theatergroepen geven aan voor mensen met een verstandelijke beperking te zijn (93%). Maar ook veel mensen met een psychische beperking, visuele beperking en fysieke beperking zijn aangesloten. De uitkomsten laten zien dat de theatergroepen er voor iedereen zijn.

Het soort aanbod dat theatergroepen bieden verschilt. Waar 71% dagbesteding biedt, is dit bij 39% vrijetijdsbesteding en bij 27% kunsteducatie.

De financiering van de theatergroepen gebeurt

op verschillende manieren. Bij de meesten gebeurt dit via Persoonsgebonden budget (PGB) (63%). Daarnaast gebeurt dit veel via Zorg in Natura in de vorm van begeleiding groep of dagbesteding (54%), fondsenwerving (44%), via subsidie (39%) of met eigen bijdrage (22%). Medio 2022 zal geanalyseerd worden of en welke verschuivingen er hebben plaatsgevonden ten opzichte van 2020.

Theatergroepen hebben veel activiteiten gepland in 2022, zoals nieuwe voorstellingen, muziek en films. Corona heeft volgens de respondenten (2022) impact gehad op de mogelijkheden om producties op te voeren, de mogelijkheden om te oefenen en de mogelijkheden om nieuwe producties te ontwikkelen. Een enkele respondent geeft aan te zijn gestopt of gewoon door te zijn gegaan met produceren en films maken.

Ervaring en waarde van de Eenakterdagen

Bezoekers van de Eenakterdagen hebben veelal een hele leuke middag gehad. Er was veel vrolijkheid, ontroering, trots, blijdschap, bewondering en plezier. Respondenten denken dat het van grote waarde is dat de spelers tijdens de Eenakterdagen hun talenten kunnen inzetten en, net als ieder ander, kunnen meedoen. Voor begeleiders zorgen de Eenakterdagen voor trots, verbinding, voldoening, kracht en leerzame momenten. Door andere voorstellingen te zien krijgen begeleiders nieuwe inspiratie en ideeën. Begeleidende professionals hebben volgens respondenten mooie ervaringen opgedaan door te werken met acteurs met een beperking. Het zorgt voor verbinding, verrijking en nieuwe inzichten. Daarnaast nodigt het uit om dit soort voorstellingen vaker te bezoeken.

Theatergroepen benoemen dat de ontmoetingen met anderen tijdens de Eenakterdagen van grote waarde zijn. Een respondent beschrijft het als een warm bad waar ze in terecht kwamen. Het is voor begeleidende professionals fijn om met collega's te sparren over de voorstelling. Daarnaast benoemen respondenten dat ze hebben gezien wat anderen doen en zich onderdeel voelen van het grote geheel.

De respondenten geven veelal aan dat het vooral van belang is om door te gaan met de Special Theater Eenakter Road Show. Een aantal mensen geven aan dat het leuk zou zijn als er meer bekendheid komt, en daarmee ook meer bezoekers.

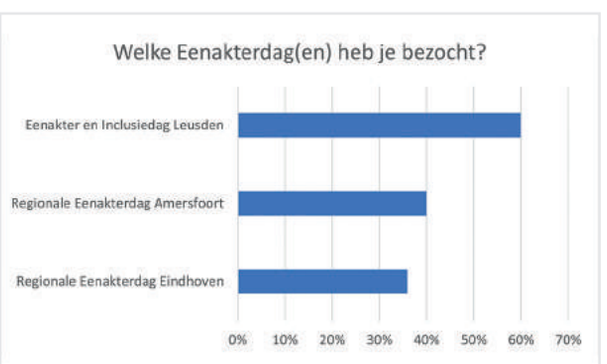

De Eenakterdag(en) die de respondenten hebben bezocht

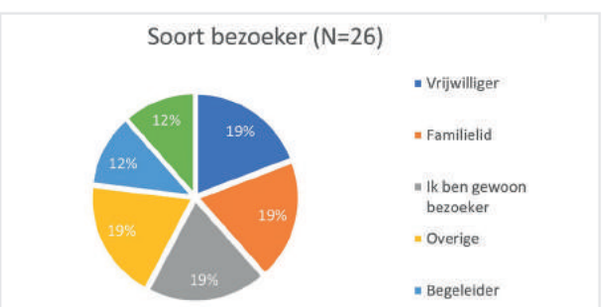

Soort bezoekers van de Eenakterdag(en)